

Karš Ukrainā. Dienas ziņu izdevums. 10:00, 08.03.2022.

Sarunas: 3. kārtā. Ukrainas un Krievijas valstu delegācijas pirmdien tikās sarunu trešajā kārtā. Galvenā sarunu prioritāte ir vienošanās par humānās palīdzības jeb zaļajiem koridoriem. Ukrainas prezidenta biroja vadītājs un sarunu vadītājs Mihailo Podoļaks [zinoja](#), ka "bija nelielas pozitīvas izmaiņas attiecībā uz humanitāro koridoru loģistiku". Citas vienošanās vēl nav panāktas. Sarunas turpināsies un uzmanība tiks vērsta uz pamieru, politisko situāciju un drošību.

Hāga. Starptautiskajā krimināltiesā Hāgā tika uzsākta [lietas](#) "Ukraina pret Krieviju" izskatīšana. Ukrainas pārstāvniecība sniedza savus argumentus par Krievijas veiktajiem noziegumiem Genocīda [konvencijas](#) (Konvencija par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to) ietvarā. Tomēr Krievija boikotēja tiesas sēdi un neieradās uz tiesu. Tādēļ Ukrainas pārstāvji aicināja piemērot pagaidu pasākumus, galvenokārt nekavējoties apturot visas militārās darbības, kas sākās 24. februārī. Lai gan galīgā lēmuma pieņemšana prasīs laiku, tiesiskā procesa uzsākšana ir nepieciešama, lai dokumentētu Krievijas izdarītos noziegumus, kā arī lai turpinātu Krievijas tālāku izolāciju.

Ārpolitika. Ukrainas un Krievijas ārlietu ministri Turcijā tiksies tieši divas nedēļas pēc kara sākuma: 2022. gada 10. martā. Turcija jau iepriekš paziņojusi, ka viņi būtu gatavi organizēt tikšanos starp valstīm. Turcijas ārlietu ministrs Mevluta Čavuşoglu ir izteicis cerību, ka tikšanās veicinās mieru un stabilitāti.

ES ir aicinājusi Starptautiskā Atomenerģijas aģentūru (SAEA/IAEA) aizsargāt Ukrainas atomelektrostacijas. Pašlaik Černobiļas un Zaporizjas AES atrodas Krievijas karaspēka kontrolē. Tāpēc IAEA aicina nodrošināt maksimāli iespējamo kodoldrošību Ukrainā.

ES Pastāvīgo pārstāvju [komiteja](#) (COREPER II) ir oficiāli [sākusi](#) Ukrainas, Gruzijas un Moldovas pieteikumu izvērtēšanu, lai pievienotos ES.

Ungārija neatļauj ieroču piegādes Ukrainai caur Ungāriju. "Lēmuma pieņemšanas iemesls ir tas, ka šādas piegādes varētu kļūt par militāras rīcības mērķi," [norāda](#) ārlietu ministrs Pēteris Sijjārto. Netiek ierobežota humānās palīdzības piegāde.

Humanitārā krīze. Krievija deva tiešus [rīkojumus](#) saviem karavīriem apšaudīt Ukrainas civiliedzīvotājus neskatoties uz to, ka tie ir sievietes vai bērni. Ja rīkojums netiek ievērots, ir atļauts nošaut karavīru, kurš nevēlas pildīt savu pienākumu. Pirmdien tika mēģināts atvērt humāno koridoru no **Irpiņas, Bučas, Hostomeļas** Kijivas apgabalā. Kopumā evakuēti ap 2000 cilvēku. Tomēr 30 % Irpiņas atrodas Krievijas karaspēka kontrolē. Šajās pilsētās ir vērojams pārtikas trūkums, nav ūdens, gāzes un elektrības apgādes.

Ukrainas pagaidu okupēto teritoriju reintegrācijas ministre Irina Vereščuka stāsta, ka **Sumi** ir iestrēguši 2046 starptautiskie studenti no 27 valstīm (Indijas – 659, Ķīnas – 160, Turcijas – 144, Nigērijas – 400, u.c.). Kā arī daudzi Tuvo Austrumu, Centrālāzijas, Āfrikas, Ziemeļaustrumāzijas valstu, tostarp Dienvidāfrikas, Kazahstānas, Singapūras un Saūda Arābijas pilsoņi. Evakuācija Ukrainā ir neiespējama, civiliedzīvotāji neriskē pamest pilsētu, jo Krievijas karaspēks ir veicis smagas apšaudes uz ceļiem, kas ved ārā no Sumi. Krievijas karaspēks piespiež ārzemniekus evakuēties uz Baltkrieviju un Krieviju, kas varētu būt riskanti, saistībā ar smagajiem cilvēktiesību pārkāpumiem Krievijā un Baltkrievijā. **Mariupole** 8 dienas pēc kārtas ir aplenkta. Pilsēta ir bez elektrības, siltuma, ūdens vai komunikācijām. Trīs dienas civiliedzīvotāji gaida evakuāciju, tomēr divi iepriekšējie mēģinājumi nav bijuši veiksmīgi.

Kopš 24. februāra glābēji no Luhanskas reģiona patvertnēm evakuējuši aptuveni 6,4 tūkstošus cilvēku, kā arī aptuveni 3 tūkstošus cilvēku no Doņeckas reģiona.

Uzbrukumi turpinās. Krievijas karaspēks turpina ofensīvu, koncentrējot galvenos centienus **Kijivai, Harkivai, Čerņihivai, Sumi, Mariupolei, Mikolajivai** un to ielenkšanai. Turpinās uzbrukumi civilajai infrastruktūrai. Pirmdien Krievijas karaspēks apšaudīja **Makarivas** maizes ceptuvi, nogalinot 13 cilvēkus. Harkivas lielveikals tika apšaudīts, nogalinot 6 cilvēkus un ievainojot 15. **Izjuma**, Harkivas apgabalā ir pārvērtusies par graustu pilsētu, norāda tās mērs. Pastāvīgie Krievijas raķešu uzbrukumi ir iznīcinājuši pilsētas centrālo daļu, kā arī pilsēta atrodas uz humānās katastrofas sliekšņa. Kopš kara sākuma Krievijas karaspēks ir iznīcinājis 90 mājas **Melitopolē**. Šajā pilsētā ieburcēji sagrāba TV torni un radiosakaru torņus. **Berdjanska**, Zaporizjas apgabalā ir bez gāzes padeves, gāzes vada bojājumu dēļ. **Mikolajivas** militārās vienības ēka tika apšaudīta ar spārnoto raķeti gan no rīta, gan vakarā. Uzbrukumi bijuši arī Olvijas ostai. Astoni darbinieki gājuši bojā, ievainoti 19, bez vēsts pazuduši 8. Krievijas karaspēks mērķējis uz naftas noliktavām **Žitomirā** un **Čerņihivā**, tās aizdedzinot. **Sumi** atkal nakts pavadīta ciešot no gaisa uzbrukumiem, bojā gājuši 9 cilvēki, ieskaitot 2 bērnus.

Mikolajivas lidosta ir atpakaļ Ukrainas kontrolē! "Krievijas armija tika atvairīta no lidostas un vairākās citās vietās ap Mikolajivu. Mēs vēl meklējam tos iebrucējus, kuri aizbēga", sacīja Mikolajivas reģionālās pārvaldes vadītājs Vitālijs Kims.

Piketi pret karu. Piketi turpinās Ukrainas dienvidos Mariupolē, Doņeckas apgabalā, Starobilskā, Luhanskas apgabalā, Čaplīnkas, Hersonas apgabalā. Čaplīnkā uz protestētājiem šāva Krievijas karaspēks. Starobilskā vietējie iedzīvotāji sadedzināja Luhanskas tautas republikas karogu un mastā pacēla Ukrainas karogu.

Sankcijas. Pasaules mēroga sankcijas smagi skar Krievijas ekonomiku un tās eliti. Pret Krieviju jau ir noteiktas 5800 sankcijas, kas ir pasaules antirekords. Krievijas tirgu jau pametušas vairāk nekā simts lielās starptautiskās kompānijas. *Bloomberg* sankciju procesu [nosauca](#) par "finansu kodolkaru". Krievijas centrālā banka pirmdien vairāk nekā divkārtēja procentu likmi līdz 20 %, jo rublis, valsts valūta, sasniegusi rekordzemu atzīmi, [norāda Forbes](#). *Bloomberg* [zino](#) par iespējamu Krievijas ekonomikas sabrukumu līdz aprīļa vidum. Ukrainas Augstākā Rada (Ukrainas parlaments) [informē](#), ka Dānijas enerģētikas kompānija *Ørsted* neparakstīs jaunus līgumus ar Krieviju, atceļot Krievijas ogļu piegādi savām elektrostacijām. Visas Lielā četrinieka kompānijas atsauc savu biznesu no Krievijas. Singapūras biržas regulators ir apturējis *Gazprom* akciju tirdzniecību, kā arī Singapūras telekomunikāciju uzņēmumi *StarHub* un *SingTel* ir pārtraukuši Krievijas valsts propagandas medija *RT* pārraidi. Lidmašīnu ražotājs *Boeing* apturējis titāna iegādi Krievijā sakarā ar Krievijas uzsākto karu pret Ukrainu. Darba meklēšanas platforma *Upwork* pārtrauc darbu Krievijā un Baltkrievijā. Tiešsaistes izglītības platformas [Coursera](#) un [EdX](#) paziņoja par sadarbības izbeigšanu ar Krieviju. Japānas Ārlietu ministrija iekļāva Krieviju kā 3. bīstamības līmenī, kas nozīmē ieteikumu atcelt jebkādas braucienus uz Krievijas Federāciju.

Sievietēm armijā. 2021. gada sākumā Ukrainas bruņotajos spēkos bija iesaistījušās 57000 sievietes, kas sastāda 22,8 % no [kopskaita](#), liecina Ukrainas Aizsardzības ministrijas dati. Šis skaitlis ir daudz [augstāks](#) nekā kaimiņos esošajai Polijai (7,5 %) un Krievijai (4 %), kā arī ASV (16 %) un Vācijai (12 %).

Dezinformācija. Krievijas mediji norāda, ka Ukrainas bruņotie spēki uzbrūk Donbasas infrastruktūrai, vienlaikus demonstrējot materiālus par objektiem, kurus Krievijas karaspēks iznīcinājis citos apgabalos. Krievija turpina taktiku apsūdzot Ukrainu uzbrukumos civiliedzīvotājiem. Krievijas propagandas mediji ziņo, ka "Ukrainas nacionālisti Mariupolē izmanto terorisma taktiku. Viņi izvieta savus uzbrukuma punktus dzīvojamās mājās, uz kurām vietējie iedzīvotāji atstāj zīmes "nešauj – šeit ir bērni"". Turklāt Krievija apgalvo, ka trīs stundu laikā izsludinātajos sešos zaļajos koridoros fiksēti 172 uzbrukumi no Ukrainas karaspēka un nacionālistiem. Krievija arī aktīvi izplata jaunu viltojumu par bioloģisko ieroču attīstīšanu Ukrainas teritorijā. Tāpat Krievijas mediji apgalvo, ka Ukrainas Drošības dienests gatavojas provokācijām ar radioaktīvo piesārņojumu Harkivā.

Plašsaziņas līdzekļi. Krievijas karaspēks turpina uzbrukumus TV un radiosakaru torņiem, lai bojātu sakaru kanālus. Pirmdien Melitopolis pilsētas radiosakaru torni ieņēma Krievijas karaspēks.

Statistika:

- Vairāk kā 1,7 miljoni ukraiņu ir devušies bēgļu gaitās.
- Ukrainas Bruņoto spēku ģenerālštābs paziņoja par Krievijas armijas kopējiem zaudējumiem 2022. gada 7. marta 6:00 (Dati tiek papildināti): Karavīri – virs 12 000; Tanki – 303; Bruņutransportieri – 1036; Lielgabali – 120; Gaisa aizsardzības sistēmas – 27; Gaisa kuģi – 48; Helikopteri – 80; Transportlīdzekļi – 474; MLRS (termobāriskie ieroči) – 56; Kuģi/laivas – 3; Degvielas cisternas – 60; UAV (bezpilota lidaparāti) – 7.

Ikviens rīcība ir svarīga, lai cik maza tā būtu!

- Dailies ar informāciju un runā par notiekošo karu Ukrainā gan sociālajos medijos, gan sazinoties arī ar žurnālistiem un lēmumpieņēmējiem. Stāsti par Ukrainu, saviem piedzīvojumiem vai draugiem no Ukrainas.
- Ja vēlies atbalstīt uzticamas organizācijas ieskaties tīmekļa vietnē [Stand For Ukraine](#).
- Ja vēlies sniegt palīdzību Ukrainas bēgļiem Latvijā - [palidziukrainai.lv](#).

Paldies par atbalstu Ukrainai! Слава Україні! Slava Ukrainai!

Apskatu sagatavoja Ukrainas NVO pārstāvji un eksperti cilvēku drošības un demokrātijas jautājumos, kuri šobrīd atrodas pilsētās visā Ukrainā. NVO: Institute for political and information research NGO, World of Communities, Kyiv educational center Tolerspace, U-Cycle NGO (Kyiv Cyclists Association), OpenSpace.Works Cooperative. Eksperti: Sofia Oliynyk, Maryana Zaviyska, Sofija Bela (kultūras mantojuma sadaļa), Taras Tymchuk, Marianna Semenyshyn, Uliana Movchan (dezinformācijas bloks).